

Nghĩ về các lớp chuyên  
và một đề nghị thay đổi  
nhân 40 năm chuyên Toán  
Đại học Sư phạm Hà Nội

Hồ Tú Bảo, Khóa 1 (1966-1969)

## Nội dung

1. Cảm ơn các thầy cô
2. Về một lớp người ưu tú cần cho sự phát triển
3. Một đề nghị về thay đổi các lớp chuyên



## Các thầy cô ở tp Hồ Chí Minh



Học sinh chuyên Toán gặp các thầy cô ngày 26/11/2006



## Thầy cô 5 năm trước

Biết ơn  
sâu sắc  
các  
thầy cô,  
với tâm  
huyết  
và tài  
năng đã dạy  
học sinh của  
Khối trưởng thành.



## Nội dung

1. Cảm ơn các thầy cô
2. Về một lớp người ưu tú cần cho sự phát triển
3. Một đề nghị về thay đổi các lớp chuyên

## Nhìn xứ người và nước mình

- Universités Paris 6, 7, 8, 9, 11; Ecole Normale Supérieure, Ecole Polytechnique, Lyon, Grenoble, Nice, INRIA, etc.
- Universities of Stockholm, Amsterdam, Turino, Geneva, Zurich, Madrid, Bonn, Praha, Humboldt-Berlin, Moscow, Warsaw, etc.
- Universities of Berkeley, UCLA, Washington, Wisconsin-Madison, New York, Columbia, Harvard, Urbana-Champagne, Montreal, Laval, Edmonton, etc.
- Univ. of Melbourne, Monash, Sydney, NSW.
- Universities of KAIST, Nanjing, Kong Kong, Nanyang TU, AIT, Thammasat, etc.
- Universities of Tokyo, Kyoto, Osaka, Nagoya, ..., and JAIST.



## “Elite”: người ưu tú, hiền tài, tinh hoa

- “Elite”: “a group of people considered to be the best or most important in a particular society or category, especially because of their power, talent, or wealth, etc.” (Oxford)
- Một nhóm người được xem là hàng đầu hoặc rất quan trọng trong một xã hội hoặc một lĩnh vực vì họ có sức mạnh, tài năng, vượt trội, ...
- Educated elite (hiền tài được giáo dục)



**Hiền tài là nguyên khí**

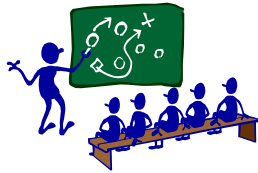
## Giáo dục và những người ưu tú

- Giáo dục công cộng nhằm làm cho số đông thành những công dân có hiểu biết và kỹ năng.
- Giáo dục cho lớp người ưu tú (educational elite), nhằm giúp tạo ra những người dẫn đầu, phải ở một mức cao hơn và đặc biệt hơn.



## Giáo dục và những người ưu tú

- Người tài và ưu tú nhất thiết phải là người “sinh ra đã có tài”.
- Nhưng quan trọng hơn là họ phải được phát triển, được giáo dục và rèn luyện tài năng trong những môi trường nhiều thách thức.



## Đào tạo ở xứ người: Nhật

- Tiểu học, trung học cơ sở: vừa học vừa chơi, nhà đầu học đầy (trừ cuối cấp THCS).
- Trung học phổ thông: các trường trong mỗi tỉnh có thứ hạng. Có thi vào trung học phổ thông.
- Đại học: Các trường có thứ hạng rất khác nhau (Đại học Tokyo, Kyoto, Osaka, ... Waseda, Keio, ...). Khó thi vào trường hàng đầu (toán, quốc ngữ, tiếng Anh, lý, hóa, ...).
- Trường nào cũng có sân vận động, có hội trường lớn, ...



## Đào tạo ở xứ người: Pháp

- Có bằng tốt nghiệp (bac) là được vào đại học (universités). Đại học tuyển sinh viên dựa trên hồ sơ.
- Muốn vào các trường grandes écoles, sau bac phải học lớp chuẩn bị (tuyển chọn) hai năm và thi rất khó.
- Có các trường trung học phổ thông danh tiếng như Henri IV và Louis le grand.



## Đào tạo ở xứ người: Mỹ

- Chất lượng trường rất khác nhau. Một số vùng có trường chất lượng cao cho học sinh giỏi.
- Vào đại học dựa trên xét hồ sơ và SAT (Scholastic Aptitude Test: math, english, verbal),
- Vào được các trường hàng đầu do có điểm học cao (GPA, Grade Point Average), nhiều sinh hoạt xuất sắc ở phổ thông, bài luận hay khi nộp đơn, cha mẹ giàu có đã học ở trường xin vào (Harvard, Yale, ...), ...



## Đặc trưng của giáo dục xứ người

- Hệ thống giáo dục được phân cấp rõ rệt về chất lượng, người giỏi được học chỗ tốt và được chọn lọc, đào tạo để vươn tới đỉnh.
- Việc học chú trọng giáo dục toàn diện trong khi các sở thích và năng khiếu được khuyến khích và bồi dưỡng.
- Rèn luyện các năng lực và phẩm chất, có tinh thần độc lập và đầu óc phê phán.



## Khác biệt địa lý- lịch sử

- Đất chật người đông vs. đất rộng người thưa
- Người Việt thông minh không kém ai (?)
- Người Việt chưa có doanh nhân hay nhà khoa học lớn.



## Thi toán quốc tế

### 1999

1<sup>st</sup>: China/Russia  
 2<sup>nd</sup>: **Vietnam**  
 3<sup>rd</sup>: Romania  
 4<sup>th</sup>: Bulgaria  
 5<sup>th</sup>: Belarus

### 2000

1<sup>st</sup>: China  
 2<sup>nd</sup>: Russia  
 3<sup>rd</sup>: USA  
 4<sup>th</sup>: Korea  
 5<sup>th</sup>: **Vietnam**

### 2001

1<sup>st</sup>: China  
 2<sup>nd</sup>: Russia/USA  
 3<sup>rd</sup>: Bulg/Korea  
 4<sup>th</sup>: Kazakhstan  
 10<sup>th</sup>: **Vietnam**

### 2002

1<sup>st</sup>: China  
 2<sup>nd</sup>: Russia  
 3<sup>rd</sup>: USA  
 4<sup>th</sup>: Bulgaria  
 5<sup>th</sup>: **Vietnam**

(unofficial ranking among more than 80 teams)

### 2006

1<sup>st</sup>: China  
 2<sup>nd</sup>: Russia  
 3<sup>rd</sup>: Korea  
 4<sup>th</sup>: Germany  
 13<sup>th</sup>: **Vietnam**

### 2005

1<sup>st</sup>: China  
 2<sup>nd</sup>: USA  
 3<sup>rd</sup>: Russia  
 4<sup>th</sup>: Iran  
 17<sup>th</sup>: **Vietnam**

### 2004

1<sup>st</sup>: China  
 2<sup>nd</sup>: Russia  
 3<sup>rd</sup>: **Vietnam**  
 4<sup>th</sup>: Bulgaria  
 5<sup>th</sup>: Taiwan

### 2003

1<sup>st</sup>: China  
 2<sup>nd</sup>: USA  
 3<sup>rd</sup>: **Vietnam**  
 4<sup>th</sup>: Russia  
 5<sup>th</sup>: Korea

Chúng ta đã quá đề cao các cuộc thi và thành tích câu chúng, và đã tạo ra những dẫn dắt, định hướng chưa hợp lý?

## Phát biểu gồm ba phần

1. Cảm ơn các thầy cô
2. Về một lớp người tinh hoa cần cho sự phát triển
3. Một đề nghị về thay đổi các lớp chuyên

## Xu hướng của phát triển

- Khoa học ngày càng trở nên đa ngành (interdisciplinary science).
- Cuộc sống và xã hội ngày càng đa dạng và phong phú, con người ngày càng cần có và đang có điều kiện để thích nghi, tiếp thu những kiến thức khác nhau.



## Mục tiêu và triết lý đào tạo

Phát hiện và bồi dưỡng những học sinh có năng khiếu toán học, sớm đưa các em trở thành những nhà toán học (khoa học) của Việt Nam.



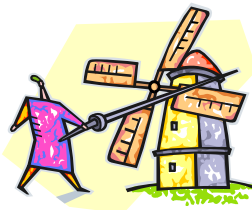
Phát hiện và bồi dưỡng các học sinh xuất sắc hoặc có năng khiếu khoa học đặc biệt, chuẩn bị cho các em những năng lực và phẩm chất ban đầu cần thiết để có thể trong tương lai trở thành những người ưu tú trong những lĩnh vực khác nhau.



## Tại sao không nên chuyên?

1. Không nên hướng quá sớm các em vào một lĩnh vực hẹp của khoa học.

- Ba năm phổ thông là rất ngắn so với vài chục năm hoạt động của một đời người.
- Sớm quá, hẹp quá sẽ dễ bị cùn và không đi được đường dài, ít khả năng thích nghi và tự thay đổi, dễ bị “choáng” trước cuộc sống và thiên hạ.



## Tại sao không nên chuyên?

2. Con người cần có hiểu biết toàn diện dù làm việc trong một lĩnh vực hẹp.

- Vì hạnh phúc của chính các em.
- Kiến thức toàn diện là rất cần cho khoa học và mọi loại công việc (như cần dùng tiếng Việt đúng và hay).
- Kiến thức toàn diện và thể chất tốt là hai yếu tố nền tảng của một cá thể “lành mạnh”.



## Tại sao không nên chuyên?

3. Một môi trường học tập phổ thông tốt với thầy bạn giỏi là rất cần để góp phần đào tạo những người ưu tú.

- Một số em có năng khiếu đặc biệt về toán, lý, tin học, văn, ... vẫn được đào tạo và phát huy tối đa.
- Các em khác phấn đấu với niềm tin và khát vọng hướng đến tương lai, có mục tiêu rõ rệt để theo đuổi.

Không nên chỉ nuôi “gà chọi”, mà cả các loại “gà đẻ trứng vàng”.



## Đề nghị thay đổi

- Chuyển việc đào tạo “chuyên” thành đào tạo “toàn diện với chất lượng thật tốt” cho những học sinh xuất sắc toàn diện hoặc có năng khiếu đặc biệt.
- Chuyển trường THPT chuyên thành trường THPT của ĐHSPTHN, gồm hai khối tự nhiên và xã hội, với chất lượng hàng đầu.



## Đề nghị thay đổi

1. Các em **xuất sắc toàn diện** về khoa học tự nhiên/xã hội, hoặc có **năng khiếu vượt trội** về một (vài) môn của khoa học tự nhiên/xã hội.
2. Các em được **học tập toàn diện**, học tốt **tiếng Việt và tiếng Anh**. Các em có năng khiếu vượt trội về một môn sẽ được sinh hoạt **ngoại khóa** do các thầy cô giỏi dẫn dắt.
3. Trường gồm các **thầy cô giỏi ở tất cả các môn, điều kiện học tập tốt**.

